

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

BOEKENRUBRIEK

Goede banen voor iedereen

OECD (2018). *Good jobs for all in a changing world of work: The OECD jobs strategy*. Parijs: OECD Publishing. ISBN: 978-92-64-30881-7, 396 pp.

De OECD schetst in dit lijvige rapport de veranderende wereld van werk en geeft aanbevelingen voor de vormgeving van het arbeidsmarktbeleid. Tegen de achtergrond van technologische ontwikkelingen, flexibilisering en groeiende ongelijkheid, vraagt de OECD in deze editie meer dan voorheen aandacht voor de kwaliteit van werk en een inclusieve arbeidsmarkt. Terwijl de voorgaande *jobs strategy* uit 2006 zich richtte op economische groei en het verhogen van de arbeidsdeelname, vraagt de OECD nu ook aandacht voor een rechtvaardige verdeling van de opbrengsten van de economische groei. Armoede en ongelijkheid nemen in sommige landen toe en door veranderende arbeidsrelaties komen arbeidsmarktrisico's meer dan voorheen bij werkenden te liggen. De OECD waarschuwt voor de gevolgen, niet alleen op individueel niveau, maar ook op macroniveau.

Het rapport is opgebouwd rond drie speerpunten die de werking van de arbeidsmarkt zouden moeten verbeteren. De eerste set beleidsaanbevelingen focust zich op het creëren van meer, maar vooral ook betere banen. De kwaliteit van werk wordt onder andere afgemeten aan uurloon en gezonde arbeidsomstandigheden. Het tweede speerpunt richt zich op de inclusieve arbeidsmarkt: voorkom uitsluiting van de arbeidsmarkt en zorg dat mensen niet uit het arbeidsproces raken. Enkele kwetsbare groepen krijgen speciale aandacht, zoals ouderen, mensen met gezondheidsbeperkingen en werkenden met zorgverplichtingen. Het beleid zou gericht moeten zijn op gelijke kansen en het voorkomen van een cumulatie van achterstanden gedurende de levensloop. Het derde deel adviseert de arbeidsmarkt in te stellen op de kansen en uitdagingen van een snel veranderende omgeving. Dit vraagt onder andere dat de kennis en vaardigheden van werknemers zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. Werkenden zouden beschermd moeten worden tegen risico's op een arbeidsmarkt waar steeds meer nieuwe vormen van arbeidsrelaties ontstaan.

Naast aanbevelingen biedt het rapport een breed overzicht van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Dit maakt vooral nieuwsgierig hoe Nederland het doet ten opzichte van andere landen. Enkele resultaten zijn ook te lezen in een beknopte aanvulling op het rapport: *How does the Netherlands compare?* Nederland scoort boven het OECD-gemiddelde op drie indicatoren die de OECD in het rapport centraal stelt. Een hoge score op *quantity* wil zeggen dat de arbeidsdeelname hoog is en de werkloosheid laag, en dat er een klein aandeel is van personen dat werkloos is of onvrijwillig in deeltijd werk. Nederland doet het volgens de OECD vooral goed op *quality*: een hoog gemiddeld uurloon, hoge inkomensbescherming bij werkloosheid, en de werkomstandigheden zijn over het algemeen relatief gunstig. Terwijl Nederland bij de eerste twee indicatoren vaak aan de top staat, is dit bij de derde indicator *inclusiveness* niet het geval. Het armoede-

percentage is toegenomen, de inkomensverschillen tussen mannen en vrouwen zijn groot, en de arbeidsdeelname van groepen met een kwetsbare positie blijft achter.

De inclusieve arbeidsmarkt is voor Nederland nog een aandachtspunt, zo blijkt uit het rapport. De verschillen tussen landen laten zien dat het ook anders kan. In Nederland blijven vooral de arbeidsdeelname van personen met een migratieachtergrond en mensen met een arbeidsbeperking achter. Hoewel de arbeidsdeelname van vrouwen in Nederland relatief hoog is, valt het grote inkomensverschil op tussen mannen en vrouwen. Dit heeft deels te maken met het grote aandeel deeltijdwerkers onder vrouwen. Maatregelen gericht op een gelijke verdeling van zorg- en huishoudtaken (zoals het recent uitgebreide vaderschapsverlof) zouden hier volgens de OECD verbetering in kunnen brengen. Tot slot valt nog op dat in Nederland in vergelijking met andere landen de leeftijd waarop mensen daadwerkelijk stoppen met werken veel lager ligt dan de pensioengerechtigde leeftijd.

Het rapport stipt een veelheid aan actuele arbeidsvraagstukken aan, maar omdat het zo breed is, blijft het vaak ook algemeen of leest het soms als een open deur. De aanbevelingen richten zich op alle OECD-landen en bij het lezen ontstaat vaak de indruk dat een deel van de adviezen in grote lijnen al onderdeel zijn van het Nederlandse arbeidsmarktbeleid. Uiteraard is er ook voor Nederland nog veel te leren en te verbeteren, maar op de specifieke Nederlandse situatie is het rapport dan weer niet toegespitst. Dat scholing belangrijk is en dat kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt een kans moeten krijgen, zijn voorbeelden van adviezen die vaker klinken. De bottleneck zit toch vooral in het *hoe* en de praktische uitvoering hiervan. Desalniettemin vraagt de OECD wel aandacht voor belangrijke aspecten van het arbeidsmarktbeleid die verder gaan dan alleen economische groei. Het rapport biedt aan de hand van een veelheid aan landenvergelijkende figuren inzicht in hoe Nederland zich verhoudt tot andere landen. Hoewel concrete handvaten voor beleidsmakers soms ontbreken, kan het wel inspiratie bieden om belangrijke actuele arbeidsvraagstukken het hoofd te bieden.

Patricia van Echtelt, Sociaal en Cultureel Planbureau en redactielid TvA.
E-mail: p.van.echtelt@scp.nl